

43

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 12 października 1951 r.

w sprawie wykonania dekretu o podatku od nabycia praw majątkowych.

Na podstawie art. 17 ust. 3 i art. 22 dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych (Dz. U. R. P. z 1951 r. Nr 9, poz. 74) oraz art. 5 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. R. P. z 1950 r. Nr 56, poz. 506) zarządza się, co następuje:

§ 1. Powołane w rozporządzeniu niniejszym artykuły bez bliższego określenia oznaczają artykuły dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych (Dz. U. R. P. z 1951 r. Nr 9, poz. 74).

Do art. 1.

§ 2. 1. Podlega opodatkowaniu nabycie w sposób niezgodny z przepisami prawa, jeżeli nabycie prawa majątkowego jest mimo to prawnie skuteczne.

2. Nie podlega opodatkowaniu nabycie, dotknięte bezwzględną nieważnością z powodu niezachowania formy wymaganej przez prawo pod zagrożeniem nieważnością.

§ 3. Odpłatne nabycie prawa majątkowego w rozumieniu art. 1 ust. 1 następuje w szczególności w przypadkach:

sprzedaży dobrowolnej lub przymusowej, zamiany, najmu, dzierżawy, pożyczki oprocentowanej lub nieoprocentowanej, umowy o dzieło, umowy zlecenia, umowy spółki prawa cywilnego, spółki jawnej, spółki cichej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjnej, umowy o rentę za wynagrodzeniem, umowy o dożywocie, ugody sądowej bądź pozasądowej, przelewu wierzytelności, świadczenia w miejsce wykonania, ustanowienia służebności gruntowej lub osobistej, ustanowienia użytkowania rzeczy lub prawa, ustanowienia lub przeniesienia ciężaru realnego, umowy przedwstępnej (umowy przyrzeczenia), uznania długu, działu majątku wspólnego, objęcia nieruchomości na własność przez wierzyciela (art. 719 k.p.c.), prawomocnego orzeczenia sądowego zastępującego umowę o przejście własności rzeczy lub prawa (art. 62 k.z. i art. 834 k.p.c.), orzeczenia sądowego w postępowaniu cywilnym, w postępowaniu karnym na skutek powództwa cywilnego oraz orzeczenia sądu obywatelskiego, przejścia własności rzeczy lub prawa z mocy wyroku sądu polubownego, przeniesienia własności na mocy aktu wywłaszczenia lub innego orzeczenia władz administracyjnych.

§ 4. Nieodpłatne nabycie prawa majątkowego w rozumieniu art. 1 ust. 1 następuje w szczególności:

ze spadku, z zapisu, z polecenia testamentowego, z umowy użyczenia, przez zasiedzenie własności i praw rzeczowych ograniczonych, z umowy o świadczenie na rzecz osoby trzeciej, z darowizny.

§ 5. 1. Nabycie z darowizny z obciążeniem obdarowanego obowiązkiem spełnienia oznaczonego świadczenia podlega podatkowi stosownie do rodzaju nabycia, jako nabycie częściowo odpłatne i częściowo nieodpłatne, a mianowicie:

- 1) jako nabycie odpłatne do wysokości wartości świadczeń obciążających nabywcę na rzecz zbywcy bądź osób trzecich;
- 2) jako nabycie nieodpłatne do wysokości wartości nabytego prawa po potrąceniu wartości świadczeń obciążających nabywcę na rzecz zbywcy bądź osób trzecich.

2. Jeżeli organ finansowy na podstawie całokształtu okoliczności faktycznych sprawy ustali niewątpliwie, iż zamiarem zbywcy było pośrednie obdarowanie nabywcy częścią wartości przedmiotu nabycia, to nabycie takie podlega opodatkowaniu stosownie do rodzaju czynności, a mianowicie:

- 1) jako nabycie odpłatne do wysokości wartości świadczeń wzajemnych, jako też innych świadczeń obciążających nabywcę w myśl warunków zawartych czynności;
- 2) jako nabycie nieodpłatne do wysokości różnicy pomiędzy wartością przedmiotu nabycia a wartością świadczeń określonych w pkt 1.

3. Nabycie prawa majątkowego przez osoby trzecie z darowizny z obciążeniem obdarowanego obowiązkiem spełnienia oznaczonego świadczenia podlega odrębnemu opodatkowaniu.

Do art. 1 ust. 3.

§ 6. Jeżeli przedmiotem nabycia za pieniądze są papiery wartościowe, prawa z uznania długu, z pożyczki lub z przyrzeczenia nabycia praw majątkowych, stosuje się odpowiednio stopy procentowe wymienione w art. 15 ust. 1 pkt 2 i 3.

Do art. 2 ust. 1 i 2.

§ 7. 1. Celem stwierdzenia, że osobie prawnej przysługuje w roku nabycia prawa majątkowego zwolnienie podmiotowe z art. 2 ust. 1 pkt 4 — zarząd osoby prawnej przedłoży organowi finansowemu dokonującemu wymiaru podatku lub płatnikowi zaświadczenie organu finansowego I instancji, właściwego dla spraw podatku dochodowego, stwierdzające, że w roku poprzedzającym rok podatkowy w podatku dochodowym, w którym powstał obowiązek podatkowy w podatku od nabycia praw majątkowych, osoba prawna była zwolniona od podatku dochodowego. Gdyby w czasie powstania obowiązku w podatku od nabycia praw majątkowych organ finansowy właściwy dla spraw podatku dochodowego nie ustalił jeszcze tej osobie prawnej za okres wymieniony w art. 2 ust. 1 pkt 4 ani obowiązku podatkowego ani też nie przyznał zwolnienia w podatku dochodowym, powinien w zaświadczeniu stwierdzić te okoliczności oraz podać dane o obowiązku podatkowym lub zwolnieniu w podatku dochodowym za bezpośrednio ostatni rok podatkowy.

2. Płatnik dokonujący obliczenia i poboru podatku od nabycia praw majątkowych a także organ finansowy dokonujący wymiaru tego podatku uzależnią niepobranie podatku od przedłożenia zaświadczenia wymienionego w ust. 1.

3. Jeżeli zaświadczenie stwierdza zwolnienie osoby prawnej od podatku dochodowego w roku poprzedzającym rok, w którym powstał obowiązek podatkowy w podatku od nabycia praw majątkowych, płatnik lub organ finansowy przyznaje zwolnienie. W przypadkach, wymienionych w zdaniu drugim ust. 1, płatnik lub właściwy organ finansowy pobierze podatek lub przyzna tymczasowo zwolnienie w zależności od okoliczności stwierdzonych zaświadczeniem o obowiązku podatkowym w zakresie podatku dochodowego.

4. Jeżeli po uiszczeniu podatku od nabycia praw majątkowych w przypadku wymienionym w ust. 3 zarząd osoby prawnej uzyska zaświadczenie organu finansowego o zwolnieniu w podatku dochodowym, stanowi to podstawę prawną do wznowienia postępowania w podatku od nabycia praw majątkowych celem przyznania zwolnienia i zwrotu uiszczonej kwoty. Jeżeli po przyznaniu tymczasowego zwolnienia w podatku od nabycia praw majątkowych (ust. 3) właściwy organ finansowy stwierdzi obowiązek podatkowy osoby prawnej w podatku dochodowym, decyzja ustalająca ten obowiązek stanowi podstawę do pociągnięcia osoby prawnej do obowiązku podatkowego w zakresie podatku od nabycia praw majątkowych.

5. Płatnik lub organ finansowy przyznający tymczasowo zwolnienie w podatku od nabycia praw majątkowych obowiązany jest przesłać organowi finansowemu właściwemu dla wymiaru podatku dochodowego tej osobie prawnej odpis pisma stwierdzającego nabycie prawa z zaznaczeniem daty i numeru zaświadczenia. Organ ten nadaje dalszy bieg sprawie w zależności od wyniku ustalenia obowiązku podatkowego w podatku dochodowym.

Do art. 3 pkt 1.

§ 8. 1. Zawodową w rozumieniu art. 3 pkt 1 jest czynność wykonywana w okolicznościach, które wskazują, że zamiarem świadczącego jest wykonywanie tego rodzaju czynności w sposób częstotliwy, aby mieć stałe główne lub uboczne źródło przychodu, chociażby nawet czynność była wykonywana jednorazowo. Za zawodowe uważać należy w szczególności wszelkie świadczenia wykonywane w zakresie przedsiębiorstw handlowych, przemysłowych, usługowych lub innych przedsiębiorstw zarobkowych. Czynność, z której świadczenia podlegają podatkowi obrotowemu lub są od niego zwolnione, jest zawsze czynnością zawodową.

2. Nie uważa się jednak za czynność zawodową:

- 1) sprzedaży lub kupna całego przedsiębiorstwa bądź rzeczy nieruchomości i ruchomych należących do przedsiębiorstwa, a przeznaczonych do trwałego używania w tym przedsiębiorstwie (inwestycje, inwentarz);
- 2) dzierżawy nieruchomości, ruchomości lub praw majątkowych;
- 3) najmu nieruchomości albo ich części (lokali), ruchomości, o ile nie następuje w wykonywaniu przedsiębiorstwa usługowego (hotele, pensjonaty, zajazdy itp.);
- 4) pożyczki uznanej za wpłatę na kapitał zakładowy w myśl art. 10 ust. 5;
- 5) czynności wykonywanej za granicą.

Do art. 3 pkt 2.

§ 9. Nabywcą w rozumieniu art. 3 pkt 2 jest również osoba prawna mająca siedzibę w kraju.

Do art. 3 pkt 10 i 11, art. 6 ust. 2, art. 15 ust. 1 pkt 4 i art. 21.

§ 10. 1. Pismem w rozumieniu art. 3 pkt 10 i 11, art. 6 ust. 2, art. 15 ust. 1 pkt 4 i art. 21 jest w szczególności pismo posiadające cechy określone w art. 5 ust. 2 dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. R. P. z 1951 r. Nr 9, poz. 73), jak również orzeczenie sądu i orzeczenie (decyzja) władzy administracyjnej.

2. Jeżeli nabycie tego samego prawa zostało stwierdzone kilkoma pismami (np. umowa, rachunek, pokwitowanie, kwit czynszowy, orzeczenie sądu), opodatkowanie następuje tylko raz jeden w oparciu o to z pism, które zostało sporządzone najwcześniej; jeżeli jednak późniejsze pismo stwierdza wyższą wartość nabytego prawa, wymiar następuje w oparciu o to pismo.

3. Jeżeli nabycie prawa nie stwierdzone pismem zostało poddane opodatkowaniu, to późniejsze stwierdzenie tego samego nabycia pismem nie pociąga za sobą obowiązku podatkowego.

4. W razie stwierdzenia pismem zwiększenia wysokości świadczenia za nabyte prawo, jeżeli nabycie uprzednio opodatkowano, opodatkowaniu podlega różnica między wysokością świadczenia zwiększonego a wysokością świadczenia pierwotnego.

Do art. 4 pkt 1.

§ 11. 1. Nadwyżka wartości części fizycznych ponad wartość części idealnych podlega opodatkowaniu zarówno przy nabyciu nieodpłatnym, jak i odpłatnym.

2. Nadwyżka nie podlega jednak opodatkowaniu, jeżeli współwłasność nieruchomości rolnej powstała wyłącznie z nabycia w drodze spadku, a zniesienie współwłasności następuje między współspadkobiercami lub ich następcami prawnymi.

3. Jeżeli współwłasność nieruchomości rolnej powstała częściowo z nabycia w drodze spadku, częściowo zaś z innego tytułu, zwolnienie ma zastosowanie tylko do nadwyżki uzyskanej przez współspadkobiercę w wyniku zniesienia współwłasności powstałej między współspadkobiercami lub ich następcami prawnymi w drodze spadku.

Do art. 4 pkt 8.

§ 12. Osobami bliskimi w rozumieniu art. 4 pkt 8 są osoby zaliczone do I, II i III klasy podatkowej oraz osoby, które ze względu na stosunki łączące je ze spadkodawcą należy za takie uważać, np. osoby, którymi spadkodawca opiekował się lub które opiekowały się spadkodawcą. Przepis art. 4 pkt 8 stosuje się do wymienionych osób, jeżeli w chwili śmierci spadkodawcy mieszkaly i pozostawały z nim we wspólnym gospodarstwie.

Do art. 5 ust. 2 pkt 2.

§ 13. Za prawonabywcę w rozumieniu art. 5 ust. 2 uważa się — bez względu na tytuł nabycia — nabywcę, który nabył prawa określone w art. 1, wywodząc swoje prawa od poprzednika.

Do art. 6 ust. 1.

§ 14. Przy odpłatnym nabyciu obowiązek podatkowy powstaje w szczególności w przypadkach:

- 1) sprzedaży dobrowolnej, zamiany, najmu, dzierżawy, pożyczki oprocentowanej lub nieoprocentowanej, umowy o dzieło, umowy zlecenia, umowy spółki prawa cywilnego, spółki jawnej, spółki cichej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, umowy o rentę za wynagrodzeniem, umowy o dożywocie, przelewu, ustanowienia służebności, ustanowienia użytkownika, ustanowienia lub przeniesienia ciężaru realnego, umowy przedwstępnej, uznania długu i działu majątku wspólnego — z chwilą zawarcia umowy;
- 2) sprzedaży przymusowej lub objęcia przez wierzyciela (art. 719 k.p.c.) nieruchomości lub praw, do których mają zastosowanie przepisy o egzekucji z nieruchomości — z chwilą przysądzenia własności, a przy sprzedaży przymusowej lub objęciu przez wierzyciela innych przedmiotów lub praw — z chwilą przybiccia bądź przyznania objętej rzeczy lub prawa;
- 3) umowy spółki akcyjnej — z chwilą zawiazania spółki w formie aktu notarialnego (art. 314 k.h.);
- 4) ugody — z chwilą zawarcia ugody;
- 5) świadczenia w miejsce wykonania — z chwilą przyjęcia świadczenia przez wierzyciela;
- 6) prawomocnego orzeczenia sądowego zastępującego umowę o przejście własności rzeczy lub prawa — z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia sądowego; jeżeli orzeczenie nakazuje zawarcie umowy w przyszłości w oznaczonym terminie — z chwilą zawarcia umowy;
- 7) orzeczenia sądowego w postępowaniu cywilnym, w postępowaniu karnym na skutek powództwa cywilnego oraz orzeczenia sądu obywatelskiego — z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia sądu lub wydania natychmiast wykonanego orzeczenia sądu;
- 8) przejścia własności rzeczy lub prawa z mocy wyroku sądu polubownego — z chwilą doręczenia odpisu wyroku sądu polubownego;
- 9) przeniesienia własności na mocy aktu wyłączenia lub innego orzeczenia władzy administracyjnej — z chwilą wydania orzeczenia ustalającego wysokość odszkodowania bądź z chwilą zawarcia układu w postępowaniu wyłączeniowym, w którym nastąpiło ustalenie wysokości odszkodowania, a przy innych orzeczeniach administracyjnych — z chwilą wydania ostatecznego wykonanego orzeczenia administracyjnego lub z chwilą nadania takiemu orzeczeniu natychmiastowej wykonalności.

§ 15. Przy nieodpłatnym nabyciu obowiązek podatkowy powstaje w szczególności w przypadkach:

- 1) spadku, zapisu lub dalszego zapisu — z chwilą otwarcia spadku, tj. śmierci spadkodawcy, bądź z chwilą wydania orzeczenia o uznaniu spadkodawcy za zmarłego;
- 2) polecenia testamentowego — z chwilą wykonania polecenia testamentowego;
- 3) użyczenia — z chwilą zawarcia umowy;
- 4) zasiedzenia — z chwilą wydania przez sąd postanowienia stwierdzającego nabycie przez zasiedzenie;
- 5) umowy o świadczenie na rzecz osoby trzeciej — z chwilą świadczenia na rzecz tej osoby lub z chwilą jej wystąpienia z żądaniem wykonania umowy;

6) darowizny — z chwilą zawarcia umowy w formie aktu notarialnego; w razie zawarcia umowy w innej formie — z chwilą wykonania umowy, a jeżeli przysporzenie majątkowe następuje przez samo zawarcie umowy — z chwilą jej zawarcia.

§ 16. Jeżeli osoba powołana do dziedziczenia zmarła przed upływem terminu przewidzianego dla przyjęcia lub odrzucenia spadku, nie przyjąwszy ani nie odrzuciwszy spadku (art. 36 prawa spadkowego), a jej spadkobiercy spadek ten przyjęli, to podatek od nieodpłatnego nabycia prawa majątkowego przypada zarówno od nabycia spadku po pierwszym spadkodawcy jak i od nabycia spadku po drugim spadkodawcy.

Do art. 6 ust. 2.

§ 17. 1. Nabyciem prawa majątkowego nie podanym opodatkowaniu w rozumieniu art. 6 ust. 2 jest:

- 1) nie stwierdzone pismem nabycie prawa, co do którego organ finansowy nie wszczął żadnych czynności zmierzających do wymiaru podatku lub wprawdzie je wszczął, lecz nie podał ich do wiadomości osobie, na której ciąży obowiązek podatkowy (art. 5), ani płatnikowi;
- 2) nabycie prawa nie podlegające opodatkowaniu w myśl art. 3 pkt 10.

2. Pismem stwierdzającym nabycie prawa majątkowego nie poddane opodatkowaniu w rozumieniu art. 6 ust. 2 jest pismo sporządzone po dacie nabycia prawa nie stwierdzonego pismem. Przy nieodpłatnym nabyciu w drodze spadku pismem takim jest w szczególności postanowienie sądu stwierdzające prawa do spadku (art. 45 prawa spadkowego). Natomiast nie jest takim pismem testament jako pismo sporządzone przed nabyciem prawa majątkowego.

3. Jeżeli nabycie prawa majątkowego z najmu lub dzierżawy zostanie stwierdzone kwitem czynszowym, dzierżawnym lub innym pismem stwierdzającym należność lub uiszczenie czynszu, podstawę opodatkowania stanowi wartość prawa wraz z ubocznymi świadczeniami za okres podany w kwicie lub w innym piśmie stwierdzającym należność lub uiszczenie czynszu. W tym przypadku mają zastosowanie również przepisy § 10 ust. 2—4.

Do art. 7 ust. 1.

§ 18. 1. Jeżeli nabycie prawa nie poddane opodatkowaniu (art. 6 ust. 2) stwierdzone pismem, podstawę opodatkowania stanowi wartość prawa w dniu sporządzenia pisma.

2. Za uboczne świadczenia i inne korzyści w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1 uważa się świadczenia lub korzyści przypadające w związku z zasadniczym świadczeniem. Np. w umowie sprzedaży nabywca zobowiązuje się obok zapłaty ceny sprzedaży do świadczeń okresowych w naturze na rzecz sprzedawcy bądź ustanawia prawo użytkowania na nabytej nieruchomości na rzecz sprzedawcy; przy umowie najmu lub dzierżawy najemca (dzierżawca) zobowiązuje się obok czynszu ponosić dodatkowe świadczenia jak: koszty remontu, wywozu śmieci, opłatę za wodę itp. Nie jest świadczeniem ubocznym świadczenie należne z tytułu prawa nabytego w wyniku dokonania nakładów, do których strona ani z mocy ustawy ani z mocy umowy nie była obowiązana. Takie nabycie podlega odrębnemu opodatkowaniu,

Koszty sądowe nie są świadczeniem ubocznym w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1.

§ 19. 1. Przy ustalaniu podstawy opodatkowania bierze się pod uwagę stan prawa w dniu nabycia; nie uwzględnia się zatem żadnych przybytków ani ubytków w prawie, które nastąpiły po tym terminie. Wyjątkiem od tej zasady jest przypadek określony w art. 7 ust. 1 pkt 2 zdanie drugie, w myśl którego opodatkowania dokonuje się według stanu i wartości prawa w dniu dokonania wymiaru.

2. Stan prawa, wymieniony w ust. 1, jest decydujący także w przypadku określonym w art. 6 ust. 2.

Do art. 7 ust. 2.

§ 20. Innymi obowiązkami wynikającymi z prawa spadkowego są w szczególności:

- 1) obowiązek zezwolenia przez spadkobierców używania w ciągu 3 miesięcy od dnia otwarcia spadku mieszkania i urządzenia domowego w dotychczasowych rozmiarach przez małżonka i osoby bliskie spadkodawcy, którzy w chwili jego śmierci z nim mieszkali i pozostawali we wspólnym gospodarstwie (art. 2 § 2 prawa spadkowego);
- 2) obowiązek dostarczania dziadom zmarłego małżonka na ich żądanie, w razie niedostatku, środków utrzymania przez pozostałego małżonka (art. 23 § 1 prawa spadkowego).

Do art. 7 ust. 4.

§ 21. Wartością sprzedażną w rozumieniu art. 7 ust. 4 jest cena przeciętna między cenami najwyższymi i najniższymi, stosowanymi w obrocie przy sprzedaży rzeczy tego samego rodzaju i gatunku w danym miejscu i w danym czasie.

§ 22. Organ finansowy obowiązany jest zasięgnąć opinii biegłych, nie jest jednak nią związany; organ finansowy obowiązany jest uzasadnić ewentualne odmienne stanowisko.

§ 23. 1. Przy odpłatnym nabyciu prawa, jeżeli wartość prawa podana przez podatnika (art. 7 ust. 3) nie odpowiada wartości sprzedażnej prawa z dnia dokonania wymiaru, lecz odpowiada wartości sprzedażnej z dnia powstania obowiązku podatkowego, organ finansowy nie stosuje przepisu art. 7 ust. 4, tj. nie ustala wartości prawa w dniu dokonania wymiaru; art. 7 ust. 4 ma zastosowanie tylko w tym przypadku, gdy wartość podana przez podatnika nie odpowiada wartości sprzedażnej z dnia powstania obowiązku podatkowego.

2. Organ finansowy nie stosuje przepisu art. 7 ust. 4, gdy nabywcą prawa jest Skarb Państwa lub podmioty gospodarki społecznej.

Do art. 10.

§ 24. 1. Przy spółce cichej za kapitał zakładowy uważa się wkład wspólnika cichego.

2. W razie uznania pożyczki w myśl art. 10 ust. 5 za wpłatę na kapitał zakładowy wpłata ta podlega opodatkowaniu według stopy 2,5% (art. 15 ust. 1 pkt 4 lit. a) bądź według stopy 3,5% (art. 15 ust. 1 pkt 4 lit. b).

3. Pożyczka uznana za kapitał zakładowy w rozumieniu art. 10 ust. 5 nie podlega opodatkowaniu jako pożyczka.

§ 25. 1. Sumą niespłaconych pożyczek w rozumieniu art. 10 ust. 5 jest ogólna suma niespłaconych pożyczek, udzielonych przez wszystkich udziałowców lub wspólników, łącznie z ostatnio udzieloną pożyczką.

2. Jeżeli ogólna suma niespłaconych pożyczek przekroczy 50% kapitału zakładowego, uważa się całą tę sumę za wpłatę na kapitał zakładowy w rozumieniu art. 10 ust. 5. Podlega ona opodatkowaniu według stopy 2,5% bądź 3,5%. Od tak obliczonego podatku potrąca się podatek przypadający od pożyczek poprzednio opodatkowanych.

Do art. 11 ust. 1.

§ 26. Jeżeli świadczenia objęte zobowiązaniem określonym w art. 11 ust. 1 (zobowiązanie przemienne) są równej wartości, lecz ze względu na rodzaj (przedmiot) świadczenia podlegają różnym stopom procentowym, za podstawę opodatkowania przyjmuje się to świadczenie, od którego przypada wyższy podatek. Późniejszy wybór świadczenia, od którego przypada niższy podatek, nie daje uprawnienia do wznowienia postępowania.

Do art. 11 ust. 2 i art. 17 ust. 5.

§ 27. Jeżeli przedmiotem nabytego prawa majątkowego są świadczenia, które wprowadzie w całości nie mogą być oznaczone pod względem ilości w chwili nabycia prawa, ale jest oznaczona najniższa ilość świadczeń lub wypłacono zaliczkę, organ finansowy bądź płatnik obliczy i pobierze podatek od znanej podstawy opodatkowania (od wartości najniższej ilości świadczeń lub od zaliczki przy zastosowaniu przepisów art. 11 ust. 3—7), co do reszty zaś płatnik postąpi zgodnie z przepisem art. 17 ust. 5. Pobrany podatek podlega zaliczeniu na podatek przypadający od pierwszych kolejnych świadczeń.

§ 28. 1. W razie gdy organ finansowy ustali za zgodą podatnika prawdopodobną sumę wszystkich świadczeń za cały czas trwania obowiązku świadczenia, podstawę opodatkowania stanowi wartość tej ilości świadczeń. Gdyby po ukończeniu trwania obowiązku świadczenia okazało się, że faktyczna wartość świadczeń była niższa lub wyższa od ustalonej przez organ finansowy, nie daje to uprawnienia do wznowienia postępowania.

2. Jeżeli organ finansowy nie ustali za zgodą podatnika prawdopodobnej sumy wszystkich świadczeń za cały czas trwania obowiązku świadczenia, postąpi w sposób podany w § 27 z tą różnicą, że co do reszty wyda decyzję ustalającą zobowiązanie podatkowe, w której określi sposób obliczenia poszczególnych rat za każdy okres rozrachunkowy, stopę procentową podatku oraz terminy płatności tych rat i doręczy ją podatnikowi. W oznaczonych terminach podatnik obowiązany będzie obliczać poszczególne raty podatku i wpłacać je przy dołączeniu deklaracji przewidzianej w art. 77 ust. 1 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym, w której powinien podać wysokość, podstawę i sposób obliczenia poszczególnej raty z powołaniem się na datę i numer decyzji. W deklaracji powinien podatnik uczynić odpowiednią wzmiankę, jeżeli podatek należny od świadczenia nie przewyższa wpłaty pobranej od zaliczki, lub wymieni kwotę, którą wpłaca, jeżeli podatek przewyższa pobraną wpłatę.

3. W razie rozwiązania umowy przed terminem płatności, wyznaczonym w decyzji, należy przypada-

jący podatek uiścić w ciągu dwóch tygodni od dnia rozwiązania umowy przy dołączeniu deklaracji i udokumentować fakt rozwiązania umowy.

4. Jeżeli podatnik nie wykonał wcale obowiązków wynikających z decyzji bądź też wykonał je częściowo, organ finansowy postąpi w myśl art. 140 dekretu o postępowaniu podatkowym.

Do art. 11 ust. 3 pkt 3.

§ 29. 1. Mnożnik kapitalizacyjny 5 przyjmuje się w przypadkach ustanowienia świadczeń na czas nieokreślony; nie ma on zastosowania do świadczeń ograniczonych do czasu życia jednej lub więcej osób.

Przykład: umowę najmu zawarto do czasu aż jeden z kontrahentów nie wypowie umowy, to jest na czas nieokreślony, jednak nie ograniczony do czasu życia jednego z kontrahentów. Podatek oblicza się od wartości świadczeń za lat 5. Gdyby umowę zawarto ograniczając termin jej trwania do czasu życia jednego z kontrahentów, wówczas podatek należałoby obliczyć stosując mnożnik przewidziany w art. 11 ust. 4.

2. Przepisy art. 11 ust. 3 stosuje się odpowiednio do obliczenia wartości prawa użytkowania i służebności, o ile nie są ustanowione na czas życia jednej osoby lub większej ilości osób.

Do art. 15 ust. 1 pkt 1.

§ 30. Przepis art. 15 ust. 1 pkt 1 stosuje się do nabycia:

- 1) części powierzchni ziemskiej stanowiących odrębny przedmiot własności (art. 3 prawa rzeczowego) łącznie z częściami składowymi rzeczy nieruchomości, tj. wszystkim, co należąc do niej jako do całości nie może być odłączone bez uszkodzenia lub istotnej zmiany tej całości albo bez uszkodzenia lub istotnej zmiany przedmiotu odłączonego (art. 4 prawa rzeczowego), jak również z drzewami i innymi roślinami, dopóki nie zostaną od nieruchomości odłączone, oraz budowlami i innymi urządzeniami trwałe z nieruchomością związanymi (art. 5 prawa rzeczowego);
- 2) prawa wydobywania minerałów mogących być przedmiotem własności górniczej;
- 3) prawa własności czasowej (art. 100 prawa rzeczowego);
- 4) prawa zabudowy;
- 5) budynków na obszarze m. st. Warszawy, stanowiących odrębną nieruchomość;
- 6) od spadkobierców praw do spadku składającego się z nieruchomości;
- 7) prawa własności lokali (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o własności lokali — Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 94, poz. 848, z 1936 r. Nr 3, poz. 21 — oraz art. XVI przepisów wprowadzających prawo rzeczowe i prawo o księgach wieczystych — Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 57, poz. 321).

Do art. 15 ust. 1 pkt 4.

§ 31. Nabycie udziałów spółki jawnej, komandytowej i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością podlega opodatkowaniu według stopy procentowej z art. 15 ust. 1 pkt 4 lit. a).

Do art. 15 ust. 3.

§ 32. 1. Nabyciem, obejmującym kilka praw majątkowych w rozumieniu art. 15 ust. 3, jest nabycie, którego przedmiotem jest kilka różnego rodzaju praw wynikających z jednej umowy.

2. Zasady, podane w art. 15 ust. 3, mają odpowiednie zastosowanie również w przypadku, gdy jedno lub więcej spośród kilku nabytych praw majątkowych jest wolne od podatku.

Do art. 16 ust. 3.

§ 33. 1. Osobistym stosunkiem w rozumieniu art. 16 ust. 3 jest stosunek wynikający z prawa rodzinnego, a łączący nabywcę ze zbywcą.

2. Przy nabyciu z zasiedzenia opodatkowanie następuje według IV klasy podatkowej.

Do art. 17 ust. 1 pkt 2.

§ 34. 1. Zarządza się obliczanie i pobór podatku od nabycia praw majątkowych — przez sekretarza sądu:

- 1) z orzeczeń sądowych stwierdzających nabycie praw majątkowych;
- 2) z ugód sądowych;
- 3) z postanowień sądu nadających klauzulę wykonalności orzeczeniom sądów obywatelskich lub sądów polubownych oraz ugodom przed tymi sądami zawartym.

2. W zakresie sposobu obliczania, pobierania, zaświadczenia, prowadzenia rejestru podatku od nabycia praw majątkowych przez sekretarzy sądu w przypadkach nabycia praw majątkowych określonych w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy art. 17 ust. 2—5 oraz §§ 44—47 i 57—59.

3. Za czynności związane z obliczaniem i poborem podatku od nabycia praw majątkowych (art. 17 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 1 niniejszego paragrafu) przyznaje się sekretarzom sądu wynagrodzenie w wysokości 1,5% pobranych kwot podatku. W przypadku gdy następnie właściwy organ finansowy uchyli całkowicie lub częściowo obliczenie i pobranie podatku, służy mu prawo potrącenia z wynagrodzenia bieżąco wypłacanego sekretarzowi sądu kwoty wynoszącej 1,5% od sumy niesłusznie pobranej.

4. Sposób wypłaty wynagrodzenia oraz potrącenia, o którym mowa w ust. 3, będzie uregulowany zarządzeniem Ministra Finansów wydanym w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

§ 35. Nabycie praw majątkowych z mocy postanowień sądu w rozumieniu art. 17 ust. 1 pkt 2 następuje w szczególności w przypadkach uprawomocnienia się orzeczenia sądowego w postępowaniu cywilnym lub karnym na skutek powództwa cywilnego, wydania natychmiast wykonalnego orzeczenia sądowego lub nadania klauzuli wykonawczej wyrokom sądu polubownego.

Do art. 17 ust. 1 pkt 3.

§ 36. Nabycie praw majątkowych z czynności komornika, stanowiących tytuł nabycia praw majątkowych, następuje w szczególności w przypadkach:

- 1) udzielenia przybicia na licytacji rzeczy ruchomych;
- 2) przyznania wierzycielowi na własność rzeczy ruchomych, będących własnością dłużnika, z powodu niedojścia do skutku licytacji;

- 3) sprzedaży zajętych ruchomości lub praw majątkowych z wolnej ręki;
- 4) sprzedaży na podstawie przepisów kodeksu handlowego (art. 510, 547, 670) oraz prawa upadłościowego (art. 116).

Do art. 17 ust. 1 pkt 4.

§ 37. Nabycie praw majątkowych z czynności porbory w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym, stanowiących tytuł nabycia praw majątkowych, następuje w szczególności w przypadkach:

- 1) udzielenia przybicia przy sprzedaży rzeczy ruchomych i praw majątkowych w drodze licytacji;
- 2) sprzedaży w inny sposób niż w drodze licytacji (np. z wolnej ręki).

Do art. 17 ust. 1 pkt 6.

§ 38. Przepisy art. 17 ust. 1 pkt 6 stosuje się zarówno do umów zawartych w imieniu Państwa przez przedsiębiorstwa państwowe nie posiadające odrębnej osobowości prawnej jak też do umów, które zawiera organ państwowy jako zarządca majątku niepaństwowego.

Do art. 17 ust. 3.

§ 39. 1. Akt notarialny winien ujawniać dokładnie podstawę opodatkowania (art. 7). Notariusz obowiązany jest zażądać od stron podania rzeczywistej wartości nabytych praw, w drodze pytań wyświetlić rzeczywistą wartość prawa majątkowego będącego przedmiotem opodatkowania, uzyskać odpowiednie dane do ustalenia podstawy opodatkowania, w szczególności przy świadczeniach powtarzających się ustalić wartość roczną świadczeń, a w razie ustanowienia świadczeń na czas życia jednej lub więcej osób ustalić wiek osoby uprawnionej, przy nabyciu odpłatnym ustalić wartość świadczeń ubocznych i innych korzyści wynikających z prawa, wysokość przejętych przez nabywcę długów i ciężarów, przy pożyczkach uznanych w myśl art. 10 ust. 5 za wpłaty na kapitał zakładowy ustalić kapitał zakładowy oraz ogólną sumę nie spłaconych pożyczek od wszystkich udziałowców lub wspólników (§ 25) w dacie udzielenia pożyczki na podstawie dokumentów przedłożonych przez podatników, które należy dołączyć do oryginału aktu notarialnego. Przy nabyciu nieodpłatnym z darowizny notariusz obowiązany jest zażądać od strony podania rzeczywistej wartości przedmiotu darowizny według stanu prawa będącego przedmiotem darowizny w dniu jego nabycia, podania długów i ciężarów obciążających przedmiot darowizny oraz podania wartości przedmiotu darowizny w dniu sporządzenia aktu darowizny (art. 7 ust. 1 pkt 2).

2. Jeżeli przedmiotem nabycia jest nieruchomością rolna, należy podać w akcie dokładną jej przestrzeń, budynki na niej się znajdujące, charakter użytkowania gruntu i przeznaczenia oraz rodzaj budynków, a przy nieruchomościach miejskich — obszar i położenie gruntu oraz wielkość i przeznaczenie budynków.

3. Notariusz obowiązany jest zwrócić stronom uwagę na skutki podatkowe wynikające z art. 7 ust. 4 oraz skutki karne z art. 131¹ prawa karnego skarbowego w brzmieniu nadanym art. 1 pkt 49 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o zmianie niektórych przepisów prawa karnego skarbowego (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 116) w razie zażalenia danych mogących mieć wpływ na ustalenie podatku i jego wysokości lub przez podanie takich danych niezgodnych z rzeczywistością i uczynić o tym odpowiednią wzmiankę w akcie notarialnym.

§ 40. 1. W przypadku wydania przez organ finansowy decyzji odraczającej płatność podatku, a ustalającej płatność w pierwszej raty przy sporządzeniu aktu notarialnego, notariusz powinien uzależnić sporządzenie aktu od uiszczenia tej raty.

2. Notariusz może wykonać czynność urzędową nie obliczając i nie pobierając podatku, gdy:

- 1) przedstawione mu pismo zaopatrzone jest w zaświadczenie organu finansowego, stwierdzające uiszczenie całego podatku według wymiaru dokonanego przez organ finansowy;
- 2) podatnik przedstawi decyzję stwierdzającą odroczenie przez organ finansowy podatku od sporządzenia aktu notarialnego bez obowiązku pobrania jakiegokolwiek wpłaty na podatek przy sporządzaniu aktu; w tym przypadku jednak obowiązany jest uwierzytelniony odpis aktu przesłać właściwemu organowi finansowemu w terminie dwutygodniowym.

§ 41. Jeżeli od pisma przedstawionego notariuszowi uiszczono już podatek w kwocie obliczonej przez samego podatnika, lecz kwota ta zdaniem notariusza jest niższa od ustawowo należnej, notariusz pobierze różnicę między kwotą ustawowo należną a uiszczoną.

§ 42. Zaświadczenie notariusza o uiszczeniu lub niepobraniu podatku powinno być umieszczone, jeżeli chodzi o akty notarialne, w tekście aktu, jeżeli zaś chodzi o pisma przedstawione notariuszowi celem dokonania czynności urzędowej — w tekście świadectwa, stwierdzającego dokonanie czynności urzędowej.

§ 43. 1. Notariusz obowiązany jest prowadzić rejestr podatku od nabycia praw majątkowych i opłaty skarbowej według ustalonego wzoru. Rejestr może być zastąpiony przez repertorium oraz księgę protestów, przewidziane przepisami wydanymi przez Ministra Sprawiedliwości w sprawie ksiąg notariuszów.

2. W rejestrze notariusz powinien wykazywać w szczególności:

- 1) w kolumnie 5 — prócz nazwisk i imion osób, na których ciąży obowiązek podatkowy, również adresy tych osób, a przy sprzedaży, dzierżawie i najmie nieruchomości oznaczać nazwiska nabywców, dzierżawców i najemców;
- 2) w kolumnie 6 — zasadniczo rodzaj czynności oznacza w skrócie, np. oblig, spółka, pełnomocnictwo itp. Przy czynnościach jednak i aktach mających za przedmiot przewłaszczenie, dzierżawę lub najem nieruchomości wymienia rodzaj i charakter rzeczy nieruchomej oraz miejscowość, w której ona się znajduje a odnośnie nieruchomości miejskiej, ziemskiej lub przemysłowej — przestrzeń, ilość i rozmiary budynków na niej się znajdujących oraz ich charakter i przeznaczenie. Dane te, stosownie do § 39, powinny znajdować się w treści aktu;
- 3) w kolumnie 7 — podstawę opodatkowania, tj. łączną sumę wartości nabytych praw.

3. W rejestrze notariusz powinien wykazywać również akty i czynności, od których nie pobrał podatku bądź opłaty skarbowej.

4. Notariusz obowiązany jest przysyłać odpis rejestru podatku od nabycia praw majątkowych i opłaty skarbowej lub repertorium i księgi protestów za każdy miesiąc ubiegły właściwemu organowi finansowemu w ciągu pierwszego tygodnia następnego miesiąca.

§ 44. 1. Sekretarz sądu sporządza obliczenie podatku według ustalonego wzoru od orzeczeń sądowych oraz od ugod sądowych zawartych w postępowaniu spornym i niespornym — z chwilą powstania obowiązku podatkowego, a od postanowień sądu nadających klauzulę wykonalności wyrokom sądów polubownych, orzeczeniom sądów obywatelskich oraz ugom zawartym przed tymi sądami — z chwilą nadania klauzuli wykonalności. Przepisy §§ 10 i 17 stosuje się odpowiednio.

2. Sekretarz sądu jest płatnikiem w zakresie nieodpłatnego nabycia praw majątkowych z wyjątkiem nabycia ze spadku, zapisu, dalszego zapisu oraz polecenia testamentowego.

3. W przypadku braku podstawy prawnej do pobrania podatku oraz w przypadku zezwolenia organu finansowego na niepobrание podatku sekretarz sądu wydaje zaświadczenie przewidziane w art. 17 ust. 2 (§ 57).

4. Sekretarz sądu sporządza obliczenie podatku przebitkowo w dwóch egzemplarzach, z których jeden, za potwierdzeniem odbioru, wręcza podatnikowi celem wpłacenia należności podatkowej w kasie sądowej, drugi zaś wraz z potwierdzeniem odbioru dołącza do akt. Jeżeli doręczenie obliczenia nie jest możliwe, sekretarz sądu wysyła obliczenie podatnikowi za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, przerzucając koszty doręczenia na podatnika. W razie solidarności obowiązku podatkowego obliczenie podatku wymieniające nazwiska i imiona wszystkich podatników doręcza się jednemu z nich. Po otrzymaniu potwierdzenia odbioru datę doręczenia sekretarz sądu odnotowuje w księdze należności obcych.

5. Równocześnie ze sporządzeniem obliczenia sekretarz wpisuje kwotę podatku do księgi „należności obce“, prowadzonej w myśl obowiązujących przepisów o kasach sądowych. Dla należności podatkowych należy w tej księdze przeznaczyć odpowiednią ilość kartek dla dokonania wpisu podatku od nabycia praw majątkowych. Księga należności obcych łącznie z księgą kasy sądowej zastępuje rejestr.

6. Jeżeli obliczenie podatku nie jest możliwe z braku danych o wartości prawa, sekretarz sądu zwołuje osoby, na których ciąży obowiązek podatkowy, do podania wartości prawa w terminie dwutygodniowym, a w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu przysyła akta sprawy wraz z odpisem wezwania i dowodem doręczenia organowi finansowemu I instancji właściwemu w sprawach podatku od nabycia praw majątkowych.

§ 45. 1. Sekretarz sądu nie obliczy i nie pobierze podatku, jeżeli podatnik przedstawi dowód, iż nabycie prawa zostało uprzednio poddane opodatkowaniu (§ 17).

2. Sekretarz sądu uzależni wydanie tytułu wykonawczego z wyroku sądu, sądu obywatelskiego lub polubownego albo ugody zawartej przed tymi sądami od uprzedniego uiszczenia podatku, jeżeli podatek należy się i nie został uprzednio uiszczony.

§ 46. 1. Na podstawie obliczenia wręzonego podatnikowi kasa sądowa przyjmuje należny podatek i wydaje pokwitowanie w dwóch egzemplarzach. Jeden egzemplarz pokwitowania kasa sądowa wręcza podatnikowi, drugi zaś przesyła sekretarzowi sądu. W razie pobrania dodatku (odsetek) za zwłokę kasa sądowa wymienia w pokwitowaniu osobno kwotę podatku i osobno kwotę dodatku (odsetek).

2. Sekretarz sądu załącza pokwitowanie do akt sprawy, a na wydanym podatnikowi dokumencie stwierdza własnoręcznym podpisem: rodzaj czynności prawnej (przedmiot podatku, tj. określenie prawa majątkowego), podstawę opodatkowania (wartość prawa majątkowego), stopę procentową podatku, sumę podatku, kwotę dodatku (odsetek) za zwłokę, pozycję księgi kasowej, datę wpłaty i datę sporządzenia zaświadczenia. Treść zaświadczenia należy zamieścić również na oryginale pisma pozostającego w aktach. Nadto należy odnotować przy odpowiedniej pozycji księgi należności obcych uiszczenie podatku (data i numer księgi kasowej) oraz dodatku (odsetek) za zwłokę, jeżeli podatek uiszczono po terminie.

3. Kasa sądowa wpisuje pobrany podatek do odrębnej rubryki księgi kasowej, prowadzonej w myśl obowiązujących przepisów o kasach sądowych.

4. Jeżeli należny podatek nie zostanie uiszczony w terminie dwutygodniowym od dnia wręczenia obliczenia, kasa sądowa pobierze podatek wraz z dodatkiem (odsetkami) za zwłokę obliczonym po upływie dwu tygodni od wręczenia obliczenia.

5. W razie gdy podatnik przekaże podatek przekazem pocztowym lub czekowym PKO, wpłacając tylko należny podatek bez dodatku (odsetek) za zwłokę, kasa sądowa zaliczy wpłatę na podatek i dodatek (odsetki) za zwłokę według obowiązujących przepisów o zobowiązaniach podatkowych. W tych przypadkach sekretarz sądu ma obowiązek przesłania drugiego egzemplarza obliczenia organowi finansowemu z zaznaczeniem, jaką kwotę z zapłaconej sumy zaliczono na pokrycie podatku, a jaką kwotę na dodatek (odsetki) za zwłokę oraz odnotować to w aktach sprawy i odpowiedniej rubryce księgi należności obcych.

§ 47. 1. W przypadku nieuiszczenia podatku w terminie 2 tygodni przez podatnika (§ 46 ust. 4) sekretarz sądu przesyła w ciągu następnych dwu tygodni właściwemu organowi finansowemu drugi egzemplarz obliczenia podatku (§ 44 ust. 4) wraz z dowodem doręczenia z zaznaczeniem, że podatek nie uiszczono; datę wysłania obliczenia notuje się w aktach sprawy i w odpowiedniej rubryce księgi należności obcych.

2. O uiszczeniu należności w kasie organu finansowego organ ten zawiadamia bezzwłocznie sekretarza sądu z powołaniem się na numer i sygnaturę akt oraz pozycję księgi należności obcych.

§ 48. 1. Komornik sądowy oblicza i pobiera podatek od dokonanych przez niego czynności, stanowiących podstawę nabycia praw majątkowych, z chwilą powstania obowiązku podatkowego (§ 36).

2. Komornik przy wydawaniu zaświadczenia stosuje przepisy art. 17 ust. 2. Zaświadczenie powyższe zastępuje pokwitowanie na pobrany podatek.

3. Rejestr podatku od nabycia praw majątkowych może być zastąpiony przez repertorium przewidziane instrukcją dla komorników. W repertorium należy pobrany podatek zapisać w osobnej rubryce.

§ 49. 1. Poborca w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym oblicza i pobiera podatek od dokonanych przez niego czynności, stanowiących tytuł nabycia praw majątkowych, z chwilą powstania obowiązku podatkowego (§ 37).

2. Rejestr podatku od nabycia praw majątkowych dla wszystkich poborców w danej jednostce administracyjnej prowadzi według ustalonego wzoru kierownik działu egzekucyjnego tej jednostki administracyjnej.

§ 50. 1. Na uiszczony gotówką podatek od nabycia praw majątkowych poborca wystawia osobne pokwitowanie ze swego kwitariusza; na pokwitowaniu zaznacza numer tytułu wykonawczego.

2. W razie wydania przez władzę egzekucyjną na żądanie nabywcy zaświadczenia o nabyciu przedmiotów na licytacji lub przy sprzedaży w inny sposób, w zaświadczeniu powinny być umieszczone dane przewidziane w art. 17 ust. 2 z zaznaczeniem, że podatek od tego nabycia został uiszczony w dniu nabycia gotówką za pokwitowaniem poborcy lub znaczkami skarbowymi skasowanymi na protokole.

3. Kierownik działu egzekucyjnego wypełnia rejestr w terminach przewidzianych przepisami instrukcji egzekucyjnych do odbioru służby od poborców, badając równocześnie na podstawie dowodów wpłat podatku i akt egzekucyjnych prawidłowość obliczenia podatku, fakt wpłacenia i termin wpłaty pobranego przez poborcę podatku.

§ 51. 1. Sędzia obywatelski w zakresie obowiązków określonych w art. 17 ust. 1 pkt 5 stosuje przepisy §§ 1, 2 i 7—9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 listopada 1947 r. o opłatach od czynności prawnych, dokonywanych przed sędziami obywatelskimi (Dz. U. R. P. Nr 71, poz. 440).

2. Repertorium, prowadzone w myśl regulaminu wewnętrznego urzędowania sądów obywatelskich, zastępuje rejestr podatku od nabycia praw majątkowych.

3. W związku z wpisywaniem nabycia praw majątkowych do księgi umów sędzia obywatelski powinien stosować odpowiednio przepisy §§ 39, 40 i 42.

§ 52. 1. Pracownik państwowy lub pracownik przedsiębiorstwa państwowego obowiązany jest obliczyć podatek z chwilą powstania obowiązku podatkowego (zawarcia umowy w imieniu Skarbu Państwa).

2. Jeżeli w danej jednostce administracyjnej uprawnionych jest kilku pracowników do zawierania umów, wówczas rejestr podatku od nabycia praw majątkowych prowadzi pracownik wyznaczony przez kierownika danej jednostki administracyjnej. Do obowiązków tego pracownika należy obliczanie podatku od wszystkich umów zawartych przez daną jednostkę administracyjną.

3. W jednostkach budżetowych budżetu Państwa, jeżeli należność podlega uiszczeniu w gotówce, pracow-

nik prowadzący rejestr sporządza według ustalonego wzoru obliczenie podatku w dwóch egzemplarzach, z których jeden dołącza do akt, drugi zaś wręcza kontrahentowi celem dokonania wpłaty i równocześnie dokonuje odpowiednich zapisów do rejestru.

§ 53. Potwierdzenie dokonanej wpłaty podatnik wręcza pracownikowi prowadzącemu rejestr, który odnotowuje wpłatę w rejestrze, załącza pokwitowanie do akt sprawy i wydaje podatnikowi pismo, stwierdzające umowę po umieszczeniu na nim zaświadczenia odpowiadającego wymaganiom art. 17 ust. 2, wymieniającego również datę wpłaty.

§ 54. Przed doręczeniem orzeczenia bądź aktu administracyjnego stanowiącego tytuł nabycia prawa majątkowego pracownik powołany do wykonania orzeczenia bądź aktu oblicza podatek w sposób wskazany w § 52 ust. 2 i 3 i zawiadamia osobę, na której rzecz zostało wydane orzeczenie lub akt administracyjny, wyznaczając dwutygodniowy termin do uiszczenia podatku. Dodatek (odsetki) za zwłokę pobiera się po upływie 2 tygodni, licząc od dnia następnego po doręczeniu wezwania.

§ 55. 1. Rejestr podatku od nabycia praw majątkowych prowadzi według ustalonego wzoru pracownik powołany do wykonania orzeczeń i aktów administracyjnych stanowiących tytuł nabycia praw majątkowych.

2. Obliczenie sporządzone według ustalonego wzoru należy wpisać do rejestru, odnotować w nim datę doręczenia orzeczenia a potwierdzenie odbioru złożyć do akt sprawy.

3. Do sposobu prowadzenia rejestru, obliczania i uiszczania podatku stosuje się odpowiednio przepisy §§ 52—53.

4. Doręczenie orzeczenia lub aktu administracyjnego, stanowiącego tytuł nabycia prawa majątkowego, może nastąpić jedynie po uprzednim uiszczeniu należnego podatku, chyba że organ finansowy zezwolił na niepobranie podatku (art. 17 ust. 4).

§ 56. Jeżeli w myśl przepisów o zobowiązaniach podatkowych podatek lub opłatę skarbową uiszcza się znaczkami skarbowymi, płatnicy, z wyjątkiem notariuszów i sędziów obywatelskich, nie mają obowiązku zapisywania nabycia w rejestrze podatku od nabycia praw majątkowych. Znaczki skarbowe pobrane tytułem podatku lub opłaty płatnicy nakleją na pismach pozostających u nich, zaś na egzemplarzach wydawanych stronom umieszczają zaświadczenia przewidziane w art. 17 ust. 2 bez podania pozycji rejestru.

§ 57. 1. Płatnicy, z wyjątkiem notariuszów, obowiązani są umieszczać na oryginałach bądź odpisach pism stwierdzających nabycie praw majątkowych oraz na pismach pozostających w aktach w przypadkach niepobrania podatku zaświadczenie o treści:

„ Podatku nie pobrano na podstawie art. . . . .
ust. . . . . pkt . . . . . dekretu z dnia 3 lutego 1947 r.
o pod. nab. (Dz. U. R. P. z 1951 r. Nr 9, poz. 74), dekretu-
ustawy z dnia . . . . . (Dz. U. R. P. Nr . . . . ., poz. . . . .)
i § . . . . . ust. . . . . pkt . . . . . r. w. pod. nab.
(Dz. U. R. P. z 1952 r. Nr 7, poz. 43), § . . . . . zarządzenia
Ministra Finansów z dnia . . . . . (Monitor Polski
Nr A- . . . . ., poz. . . . .), zezwolenia (nazwa i siedziba
organu finansowego wydającego zezwolenie) z dnia . . . . .

Nr . . . . .

. . . . . dnia . . . . . 19 . . . . r.

Podpis płatnika

pieczęć urzędu-przedsiębiorstwa“.

2. W przypadku przyznania zwolnienia podmiotowego z art. 2 ust. 1 pkt 4 (§ 7) płatnik podaje w treści zaświadczenia:

„Zaświadczenie z § 7 r. w. pod. nab. wydał (nazwa i siedziba organu finansowego wydającego zaświadczenie) dnia . . . . . Nr . . . . .“.

§ 58. 1. Płatnicy, z wyłączeniem notariuszów, jeżeli nabycie nie podlega opodatkowaniu (art. 2—4), obowiązani są wypełnić rubryki rejestru zawierające: pozycję bieżącą rejestru, imię i nazwisko podatnika oraz Nr akt sprawy, a w rubryce „uwagi“ podstawę prawną zwolnienia.

2. Płatnicy obowiązani są podsumować rejestry w okresach dokonywania wpłat.

3. Płatnicy obowiązani są odnotować w rejestrze w rubryce uwagi sumę podatku przekazanego na rzecz organu finansowego, datę wpłaty i okres, którego wpłata dotyczy.

§ 59. 1. Płatnicy obowiązani są założyć na każdy rok kalendarzowy osobny rejestr.

2. Płatnicy wymienieni w art. 17 ust. 1 obowiązani są przechowywać prowadzone rejestry oraz dowody wpłat podatku przez lat sześć, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym rejestr założono.

§ 60. 1. Wzory rejestrów oraz druków obliczeń podatku, o których mowa w §§ 43, 44, 49, 52 i 55, ustali osobne zarządzenie Ministra Finansów.

2. Minister Finansów może zezwolić poszczególnym grupom płatników lub poszczególnym płatnikom na zaniechanie prowadzenia rejestru według ustalonego wzoru, jeżeli księgi prowadzone przez płatnika będą zawierały rubryki dla uwidocznienia podstawy wymiaru i kwoty pobranego podatku.

Do art. 19 ust. 1.

§ 61. 1. Zezwoleń, o których mowa w art. 19 ust. 1, udziela właściwy organ finansowy w granicach uprawnień swych do odraczania lub rozkładania na raty należności z tytułu podatku od nabycia praw majątkowych.

2. Zezwolenie może być udzielone po ustaleniu zaliczki na podatek lub wydaniu decyzji ustalającej zobowiązanie podatkowe oraz po wpłaceniu części podatku oznaczonej przez organ finansowy z uwzględnieniem okoliczności sprawy i po uprzednim ustanowieniu odpowiedniego zabezpieczenia.

Do art. 23.

§ 62. Do odpłatnego nabycia praw majątkowych stwierdzonego pismem przed dniem 1 maja 1947 r., którego przedmiotem jest świadczenie, które nie może być oznaczone pod względem ilości w chwili nabycia prawa, stosuje się przepisy obowiązujące do dnia 1 maja

1947 r. także w przypadku, jeżeli wykonanie świadczeń następuje po dniu 1 maja 1947 r.

§ 63. W przypadku przedłużenia wspólności majątkowej małżeńskiej (§ 1483 i następne kodeksu cywilnego niemieckiego w związku z art. XIV ust. 1 przepisów wprowadzających prawo małżeńskie majątkowe oraz z art. XX § 1 przepisów wprowadzających kodeks rodzinny) obowiązek podatkowy powstaje z chwilą zakończenia kontynuowanej wspólności majątkowej małżeńskiej.

§ 64. Tracą moc obowiązującą:

- 1) §§ 1—64, 65 ust. 1, 2 i 6, § 66 i §§ 86—93 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8 listopada 1948 r. w sprawie wykonania dekretu o podatku od nabycia praw majątkowych (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 468),
- 2) § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 4 lutego 1950 r. w sprawie zwolnienia nabycia niektórych praw majątkowych od podatku od nabycia praw majątkowych oraz zwolnienia niektórych pism od opłaty skarbowej (Dz. U. R. P. Nr 4, poz. 36).

§ 65. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Finansów: w z. *J. Kole*